

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W ŻUKOWIE

Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.);
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809);
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606);
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 37);

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1610) -art. 23 i 24;
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1550).

Wstęp

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel placówki jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Członkowie personelu placówki traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez członków personelu przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel placówki, realizując powyższe cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji.

Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej w Żukowie zostały opracowane w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki oraz jej działalności i określają w szczególności:

1. zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
2. zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego i składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;
3. osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
4. zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
5. zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
6. zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
7. sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego;

8. wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
9. zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
10. procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
11. zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

§ 1.

Słowniczek pojęć/objaśnienie terminów używanych w dokumencie Polityka ochrony dzieci

1. Personelem lub członkiem personelu jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej a także wolontariusz i stażysta (praktykant).
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu placówki lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
7. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora placówki członek personelu, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
8. Osoba odpowiedzialna za politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora placówki członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją w placówce polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
9. Przemoc to każde umyślne zachowanie, które narusza prawo drugiego człowieka, o charakterze intencjonalnym, którego celem jest kontrolowanie lub podporządkowanie sobie drugiej osoby, narusza prawa lub dobra osobiste drugiego człowieka, uniemożliwia samoobronę, powoduje szkody osobiste, w szczególności, gdy relacja pomiędzy osobą sprawującą przemoc a doświadczającą jej, jest nierówna (pod względem jednego lub kilku czynników, takich jak siła, status społeczny, status ekonomiczny). Główne rodzaje przemocy, mogącej wystąpić w środowisku ucznia przedstawia tabela:

Rodzaj przemocy	Przejawy	Objawy w zachowaniu dziecka	Objawy w zachowaniu rodzica
przemoc psychiczna	To powtarzające zachowania, do których należy odrzucenie emocjonalne, brak wsparcia i zainteresowania sprawami dziecka. Poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie, zwłaszcza częste przed innymi. Wywieranie presji psychicznej, manipulowanie, szantażowanie. Wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, powierzanie mu swoich problemów. Wzbudzanie poczucia winy. Stawianie wymagań i oczekiwań, którym dziecko nie jest w stanie sprostać. Nadmierna kontrola jego poczynań, lub wręcz odwrotnie, brak zainteresowania jego sprawami.	Zachowania dziecka nieadekwatne do jego wieku metrykalnego, nazbyt infantylne lub nazbyt dorosłe. Zaniżona samoocena, częste kłamstwa i konfabulacje, silny lęk związany z porażką i z konsekwencjami, które przejawiają się np. lękiem przed powrotem do domu. Wycofanie, nastroje depresyjne, dolegliwości psychosomatyczne, zwłaszcza bóle brzucha, głowy, mdłości, tiki nerwowe.	Obwinianie, strofowanie, poniżanie dziecka. Otwarte odrzucanie, brak zainteresowania problemami dziecka. Pomijanie potrzeb dziecka przy jawnym faworyzowaniu rodzeństwa. Stawianie wymagań nieadekwatnych do możliwości dziecka. Bezzasadne, powtarzające się pozostawianie dziecka w świetlicy szkolnej po godzinach jej funkcjonowania.
przemoc fizyczna	To celowe zadawanie bólu fizycznego: szturchanie, popychania, bicie itp.	Widoczne obrażenia i urazy ciała, które często się powtarzają. Ślady na ciele dziecka w postaci regularnych wzorów, tworzonych przez przedmiot, którym było ono uderzane. Trudności z wyjaśnieniem ich pochodzenia, lęk przed dotykaniem, kulenie się, częste nieobecności w szkole, niechęć do robienia się podczas zajęć wychowania fizycznego. Strach odczuwany wobec rodziców oraz przed powrotem do	Stosowanie surowej dyscypliny. Stałe krytykowanie i obwinianie dziecka. Odmawianie wyjaśnień dotychczasowych okoliczności powstania urazów u dziecka lub podawanie sprzecznych, nieprzekonujących. Brak zgody na interwencję medyczną w przypadku odkrycia śladów wskazujących na stosowanie przemocy wobec dziecka

		<p>domu. Odruch obronny, polegający na zasłonięciu twarzy.</p> <p>Zespół uszny, spowodowany uderzeniem w ucho, sprawia on rotacyjny ruch głowy i rozerwanie żył z krwiakiem podoponowym i uszkodzeniem mózgu.</p> <p>Jego objawem są jednostronne linijne wybroczyny na małżowinie usznej, obrzęk mózgu, krwiak po stronie przeciwnej do uderzenia oraz wylewy krwi do siatkówki oka.</p> <p>Dolegliwości psychosomatyczne, zgłaszane często jako ból głowy lub brzucha.</p>	
<p>przemoc seksualna</p>	<p>Przemoc seksualna wobec dziecka to angażowanie go w każdą aktywność, która ma na celu osiągnięcie satysfakcji seksualnej przez dorosłego.</p> <p>Odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym, ale również do zachowań bez kontaktu fizycznego.</p> <p>Rozmowy o treści seksualnej, w których sprawca wprost wyraża swoje pragnienia seksualne wobec dziecka, mówi o atrakcyjności seksualnej dziecka, opowiada o swojej aktywności seksualnej, zabawia dziecko dowcipami o podłożu seksualnym. Ogląda</p>	<p>Ofiarami są przeważnie dziewczęta w wieku 8–11 lat. Prowokacyjne i uwodzicielskie zachowania seksualne dziecka wobec dorosłych, nieadekwatne do wieku, rysunki, często uproszczone ze szczegółowo zaznaczonymi genitaliami u jednej z postaci. Nieadekwatny do poziomu rozwoju język dziecka dotyczący sfery seksualnej.</p> <p>Czynności seksualne nieadekwatne do wieku.</p> <p>Angażowanie rówieśników i młodszych dzieci w nieadekwatną do wieku</p>	<p>Sprawcą przeważnie jest mężczyzna, osoba bliska dziecku. Ojciec, partner matki, dziadek, wujek, przyjaciel rodziny.</p> <p>Skracanie dystansu z dzieckiem.</p> <p>Przekraczanie dopuszczalnych granic w kontakcie fizycznym.</p> <p>Izolacja społeczna, utrzymywanie relacji tylko w obrębie najbliższej rodziny.</p> <p>Nadopiekuńczość, ograniczanie kontaktów dziecka z innymi osobami.</p>

	<p>wspólnie z dzieckiem materiały o charakterze seksualnym lub przyzwala dziecku na taką aktywność, pozostawiając tego typu materiały na wierzchu. Sprawca ekspozuje intymne części swojego ciała dziecku, w jego obecności podejmuje inne czynności seksualne, podgląda dziecko w czasie wykonywanych przez nie intymnych czynności. Doprowadza do kontaktów seksualnych z dzieckiem w jakiegokolwiek formie. Przejawem jest również komercyjne wykorzystywanie dziecka, wykonywanie, upowszechnianie i wykorzystywanie pornografii dziecięcej. Przyzwalanie na prostytuowanie się dziecka (czerpanie z tego korzyści).</p>	<p>aktywność seksualną. Agresja seksualna wobec innych dzieci. Objawy depresyjne, poczucie winy i wstydu. Skargi na dolegliwości fizyczne, które nie mają medycznego potwierdzenia, zwłaszcza ból brzucha, nudności, wymioty. Samookaleczenia, próby samobójcze. Przerwanie błony dziewiczej, choroby przenoszone drogą płciową, ciąża.</p>	
--	--	---	--

§ 2.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem placówki (pracownikami/współpracownikami/wolontariuszami/stażystami/praktykantami) a dziećmi, w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko ustalone w placówce.
2. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i niezwłocznie reagują na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.

3. W przypadku dostrzeżenia czynników ryzyka pracownik niezwłocznie informuje dyrektora, koordynatora, rodziców i zostaje wdrożona Procedura podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego - § 3.
4. Każdy pracownik:
  - a) docenia, szanuje i uwzględnia potrzeby dziecka oraz działa w interesie małoletniego,
  - b) nie stosuje żadnej z form przemocy, nie faworyzuje nikogo,
  - c) ujawnia dane wrażliwe i inne informacje dotyczące dziecka tylko osobom uprawnionym, gdy wynika to z sytuacji małoletniego,
  - d) nie nawiązuje żadnych relacji romantycznych, seksualnych ani innych o niewłaściwym charakterze (w tym nie stosuje uwag, żartów, zachowań, gestów o takim charakterze, nie udostępnia małoletnim nieodpowiednich treści, substancji psychoaktywnych),
  - e) reaguje niezwłocznie, zgodnie z przyjętymi procedurami na niewłaściwe zachowania innych wobec małoletniego.
5. Kontakty pracowników szkoły z dziećmi i młodzieżą powinny dotyczyć spraw edukacyjnych i wychowawczych z wykorzystaniem ustalonego wcześniej kanału komunikacji w postaci dziennika elektronicznego:
  - a) pracownik nie kontaktuje się z dziećmi i młodzieżą przez prywatne kanały komunikacji (np. media społecznościowe),
  - b) pracownik w sprawach dotyczących dzieci i młodzieży kontaktuje się z ich rodzicami lub opiekunami z wykorzystaniem ustalonych wcześniej kanałów komunikacji,
  - c) w razie konieczności skontaktowania się z dzieckiem poza godzinami pracy i poza terenem placówki, pracownik niezwłocznie informuje o zaistniałej konieczności dyrektora szkoły oraz rodziców lub opiekunów dziecka.
6. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania szkoły i dotyczą następujących obszarów:
  - a) kontakt fizyczny z dzieckiem jako zjawisko nieuchronne, zwłaszcza w przedszkolu, w klasach I - III oraz podczas opieki nad uczniami z niepełnosprawnościami: bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu intymności i godności dziecka. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
    - pomoc w czynnościach związanych z wyjściem na spacer/ poza teren szkoły,
    - odprowadzenie do świetlicy lub środka transportu,
    - pomoc w zajęciach sportowo –rekreacyjnych,

- pomoc w czynnościach pielęgnacyjnych, higienicznych u dzieci młodszych,
  - reagowanie na potrzeby emocjonalne, szczególnie dziecka młodszego np. poprzez przytulenie się do dorosłego; kontakty tego typu powinny mieć miejsce najlepiej w obecności osób trzecich, przestrzeniach otwartych, pomieszczeniach monitorowanych, co w razie wątpliwości służyć powinno ich obiektywizacji,
  - stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących: konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie); działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy); zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.);
- b) niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie, itd.),
  - erotyzowania relacji (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa, czy choćby wyzywające spojrzenie),
  - seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne);
- c) komunikacja werbalna z dzieckiem powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Komunikacja nie powinna:
- wzbudzać w dziecku poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
  - obniżać i niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy),
  - upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
  - naruszać granic (brak dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym);
- d) pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego ucznia bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
- wyłączne skupianie uwagi na wybranych dzieciach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
  - nieuzasadnione nadawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych dzieci,

- nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
  - zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
  - godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową, dominację w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych i szkodliwych zasad,
  - przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych wychowanków przez silniejszych;
- e) transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:
- organizacja „bezpiecznej drogi do i ze szkoły” powinna uwzględniać wiek, poziom dojrzałości społecznej i samodzielności dziecka,
  - dzieci uczęszczające do świetlicy odjeżdżają zgodnie z rozkładem środkiem transportu zapewnionym przez organ prowadzący pod opieką opiekuna dzieci i młodzieży (w czasie przewozu do i ze szkoły), a w przypadku wcześniejszego opuszczenia świetlicy rodzic lub prawny opiekun przekazuje opiekunowi świetlicy lub wychowawcy zezwolenie pisemne lub telefoniczne,
  - uczniowie w przypadku nagłego zachorowania mogą być odbierani ze szkoły jedynie przez opiekunów lub osoby przez nich upoważnione,
  - organizacja transportu, noclegu poza placówką powinna być uzasadniona (np. wyjazd na wycieczkę szkolną, zieloną szkołę lub wyjazd wakacyjny),
  - opieka nad dziećmi w sytuacjach wyjazdowych powinna być zapewniona przez więcej niż jedną osobę i zgodna z przepisami o organizacji wyjazdów i wycieczek szkolnych,
  - przy organizacji noclegu i zakwaterowania brane jest pod uwagę pokrewieństwo, relacje i płeć podopiecznych;
- f) czynności higieniczno pielęgnacyjne:
- mają służyć przede wszystkim higienie osobistej i zdrowiu,
  - wykonywane są w odpowiednich warunkach, zapewniających uszanowanie intymności dziecka,
  - niedozwolone są zachowania obcesowe naruszające prywatność i intymność dziecka,
  - działanie pracownika powinno być poprzedzone zgodą dziecka, a jego zasadność powinna być uzależniona od stopnia samodzielności dziecka i wcześniej z nim omówiona,

- ingerencje w sytuacjach wychowawczo wątpliwych powinny być poprzedzone kontaktem słownym, odbywać się w miarę możliwości w obecności osób trzecich i być jednoznacznie uzasadnione (zagrożenie dobra lub bezpieczeństwa dziecka, grupy).

7. Pracownicy monitorują sytuację i udzielają wsparcia:
  - a) małoletniemu, wobec którego zaistniało podejrzenie krzywdzenia lub skrzywdzenia,
  - b) jego rodzinie,
  - c) innym uczniom będącym świadkami przemocy,
  - d) małoletniemu, który jest podejrzany o krzywdzenie lub krzywdził innego małoletniego.
8. Rodzice i opiekunowie prawni uczniów mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania dziecka na terenie szkoły, w trakcie wycieczek i innych wydarzeń organizowanych przez szkołę. Informacje na temat dziecka udzielane są jedynie jego rodzicom lub opiekunom prawnym.
8. Szczegółowe zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego zostały ujęte w Procedurze podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, rodzica, innego małoletniego - § 3.

§ 3.

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, rodzica, innego małoletniego

1. Pracownik, po zidentyfikowaniu ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, rodziców ucznia, innego małoletniego lub pozyskaniu takiej informacji od innych osób, rodziców, w tym rodziców małoletniego niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie, następnie informuje o tym dyrektora, koordynatora i wychowawcę oraz sporządza protokół interwencji (**załącznik nr 1**).
2. W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika koordynator lub dyrektor niezwłocznie izoluje małoletniego od

- potencjalnego sprawcy, zawiadamia policję i podejmuje dodatkowe kroki jako pracodawca (zgodne z Kartą Nauczyciela, Kodeksem Pracy, ogólnymi przepisami prawa).
3. W każdym z przytoczonych przypadków małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem psychologa szkolnego, wychowawcy oddziału i innych specjalistów wg potrzeb. W przypadku ucznia niekomunikującego się werbalnie koordynator, wychowawca lub pracownik, który wszczął procedurę interwencji powiadamia nauczyciela specjalistę, stosującego np. komunikację alternatywną lub zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem.
  4. Koordynator zawiadamia rodziców o incydencie, informuje o stanie małoletniego np. o konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego.
  5. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998, a następnie informuje koordynatora, dyrektora i rodziców oraz uzupełnia wymieniony w punkcie 1 dokument.
  6. Kolejne kroki postępowania w sytuacji krzywdzenia leżą w kompetencjach ww. instytucji. Szkoła obejmuje małoletniego i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
  7. Po ustaleniu, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka oraz że nie zachodzi zagrożenie zdrowia lub życia małoletniego, koordynator, w porozumieniu z dyrektorem, organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego w obecności: koordynatora, psychologa i pracownika, który zgłosił incydent. Podczas spotkania zostają określone sposoby wsparcia i reagowania z uwagi na sytuację małoletniego. Ze spotkania sporządza się notatkę (**załącznik nr 2**).
  8. W przypadku, gdy źródłem krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia są rodzice, koordynator i dyrektor, jeżeli zachodzi taka potrzeba, po ocenie sytuacji, powiadamia niezwłocznie właściwe instytucje i organy (policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wdraża procedurę Niebieskiej Karty).

9. Koordynator we współpracy z zespołem nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim przygotowują propozycję objęcia go pomocą psychologiczno-pedagogiczną, także we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub specjalistyczną, jeżeli zachodzi taka potrzeba.
10. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę mimo trudnej sytuacji małoletniego, koordynator lub dyrektor składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do policji, prokuratury lub wniosek o wgląd w sytuację dziecka do sądu rodzinnego, nawiązuje współpracę z pomocą społeczną oraz obejmuje małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
11. W przypadku przemocy rówieśniczej, innych zachowań ryzykownych ze strony małoletnich, pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wsparciem należy objąć również uczniów będących jej inicjatorami, biorąc pod uwagę potrzebę współpracy w tym zakresie z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną, a także uczniów, którzy byli ewentualnymi świadkami zdarzenia.
12. W sytuacji, gdy rodzice małoletniego, będącego inicjatorem przemocy i innych zachowań ryzykownych, powtarzających się, nie podejmują współpracy ze szkołą, dyrektor lub koordynator, po ocenie stopnia zagrożenia zawiadamia właściwe instytucje (policję, sąd rodzinny, pomoc społeczną).

§ 4.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. W przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że dziecko jest krzywdzone dyrektor szkoły:
  - a) przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia dziecka;
  - b) bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka;
  - c) w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec dziecka podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieska Karta”;
  - d) w przypadku, gdy dziecko doświadcza przemocy domowej lub jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy ze szkołą składa wniosek o wgląd

- w sytuację rodziny do sądu lub zawiadamia prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa; w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka natychmiast zawiadamia policję; w sytuacji gdy sprawcą przemocy jest osoba dorosła spoza rodziny zawiadamia policję; w przypadku, gdy sprawcą przemocy jest nieletni (a wcześniejsze metody postępowania szkolnego okazały się nieskuteczne) zawiadamia sąd;
- e) informuje o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy;
  - f) organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dziecka;
  - g) prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego;
  - h) zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec dzieci;
  - i) uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne nt. realizacji w placówce Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Funkcję koordynatora standardów ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej w Żukowie pełni dyrektor szkoły.
3. Zadania koordynatora standardów ochrony małoletnich:
- a) odpowiada za przestrzeganie zasad zawartych w standardach ochrony małoletnich;
  - b) odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci i reaguje na nie;
  - c) konsultuje swoje działania w miarę potrzeb z innymi podmiotami; w uzasadnionych przypadkach może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (ośrodek pomocy społecznej, policja, sąd rodzinny, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego, prokuratura);
  - d) na bieżąco zbiera opinie rodziców, prawnych opiekunów i dzieci o rezultatach realizacji polityki (skargi, wnioski, uwagi, informacje pozyskane w trakcie rozmów z dziećmi, rodzicami i opiekunami);
  - e) w analizie i ocenie standardów ochrony małoletnich korzysta z informacji wychowawców, nauczycieli, informacji pozyskanych ze środowiska lokalnego i instytucji współpracujących ze szkołą;
  - f) wyznacza osobę, która raz w roku przeprowadza ankietę dla uczniów i rodziców dotyczącą problematyki przemocy i zagrożeń (**załącznik nr 3a i 3b**), sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje radzie pedagogicznej;

- g) wyznacza osobę, która przeprowadza wśród pracowników placówki raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji standardów.

4. Pedagog szkolny (przewodniczący zespołu ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i weryfikowania procedur wdrażających standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem):

- a) przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia przemocy w rodzinie;
- b) diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny;
- c) jest koordynatorem pomocy dziecku oraz jego rodzinie;
- d) przeprowadza rozmowy z dzieckiem oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami;
- e) pozostaje w ciągłym kontakcie z wychowawcą i dyrektorem w sprawach dotyczących dziecka;
- f) pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy;
- g) informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia ucznia;
- h) pomaga rodzicom w zrozumieniu typowych reakcji dzieci na różnorodne sytuacje;
- i) kieruje dziecko oraz rodziców do placówek specjalistycznych;
- j) współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie;
- k) może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”;
- l) dokumentuje podejmowane działania względem dziecka i jego rodziny;
- m) opracowuje we współpracy z wychowawcą plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
- n) umożliwia poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami oraz pozytywnymi metodami wychowawczymi;
- o) uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne nt. realizacji w placówce standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
- p) dba o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy (adresy, telefony itp.).

5. Wychowawca:

- a) przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie ucznia, sporządza notatkę służbową (**załącznik nr 2**);
- b) powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego;

- c) uważnie wsłuchuje się w relację dziecka i dba, by ofiara przemocy czuła się bezpiecznie;
- d) wzywa rodziców na spotkania;
- e) opracowuje we współpracy z pedagogiem szkolnym plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
- f) udziela stałego wsparcia dziecku oraz dyskretnie monitoruje jego sytuację w okresie późniejszym;
- g) monitoruje zespół klasowy, by skutki przemocy nie wpływały na sytuację szkolną dziecka;
- h) dba o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z uczniami;
- i) dba o to, aby rodzice znali obowiązujące w placówce standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem i procedury zgłaszania zagrożeń, zachęca rodziców/opiekunów dzieci do angażowania się w działania na rzecz ochrony dzieci;
- j) umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym poszerzenie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami oraz pozytywnymi metodami wychowawczymi;
- k) uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne nt. realizacji w placówce standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

6. Nauczyciele:

- a) przekazują wychowawcy i pedagogowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc wobec dziecka;
- b) sporządzają notatkę służbową (**załącznik nr 2**);
- c) monitorują sytuację dziecka;
- d) opracowują w zespole plan pomocy dziecku krzywdzonemu;
- e) dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami.

7. Pielęgniarka szkolna:

- a) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej dziecku, jeśli sytuacja tego wymaga lub dyskretnie i z poszanowaniem godności dziecka ogląda jego obrażenia;
- f) sporządza notatkę służbową (**załącznik nr 2**).

8. Niepedagogiczni pracownicy szkoły:
  - a) są uważni i wrażliwi na sytuację dzieci;
  - b) reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami;
  - c) zgłaszają obserwowane, niepokojące sygnały dyrekcji szkoły, pedagogowi szkolnemu, wychowawcy lub nauczycielowi.

§ 5.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Wprowadzanie i realizacja standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem powinny być monitorowane przez wszystkich pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i weryfikowania procedur wdrażających standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, m.in. poprzez obserwację, badania ankietowe, umożliwienie społeczności szkolnej przekazywanie informacji w sposób poufny i zaufany (zastosowanie skrzynki na informacje).
2. Przegląd standardów ochrony małoletnich obowiązujących w placówce polega na ustaleniu wypełniania przez standardy wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
3. Przeglądu standardów ochrony małoletnich obowiązujących w placówce dokonują dyrektor placówki, osoba przez niego upoważniona lub zespół ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i weryfikowania procedur wdrażających standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
4. Standardy podlegają monitorowaniu i modyfikowaniu podczas bieżącej pracy (wg potrzeb szkoły) oraz obowiązkowej weryfikacji co 2 lata.
5. Weryfikację przeprowadza zespół ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i weryfikowania procedur wdrażających standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, który ustala:
  - a) sposoby weryfikacji (np. badania ankietowe – **załącznik nr 3 i 4**, wywiad, rozmowy, uwzględnione wnioski z monitorowania),
  - b) terminy jej przeprowadzenia, we współpracy z pracownikami, uczniami i rodzicami, a także innymi osobami, instytucjami (wg potrzeb),

- c) wnioski z przeprowadzonej weryfikacji (które powinny zostać udokumentowane pisemnie i przedstawione pracownikom, uczniom, rodzicom), stanowiące wytyczne do podniesienia jakości procedur i działań.
- 6. Aktualizacji standardów ochrony małoletnich obowiązujących w placówce dokonuje dyrektor placówki w drodze zarządzenia.
- 7. Zmodyfikowane dokumenty zostają zamieszczone na stronie internetowej jednostki, w ustalonym miejscu ogłoszeń, przedstawione pracownikom, małoletnim i rodzicom, co zostaje udokumentowane w sposób przyjęty przez dyrektora.

§ 6.

Zasady określające zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposoby dokumentowania tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor placówki. Dyrektor może upoważnić wyznaczoną przez siebie osobę do przygotowania personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich. Wzór upoważnienia stanowi **załącznik nr 5** do niniejszej procedury.
2. Osoba upoważniona przez dyrektora, o której mowa w ust. 1, musi legitymować się co najmniej 10-letnim doświadczeniem w pracy z osobami małoletnimi, uzyskanym w jednostkach oświaty, leczniczych lub pomocy społecznej. Dodatkowo musi posiadać niezbędną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie szkoleń pracowników placówki, obejmujących następujące zagadnienia:
  - a) rozpoznawanie symptomów krzywdzenia małoletnich,
  - b) procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia małoletnich,
  - c) odpowiedzialność prawna pracowników placówki zobowiązanych do podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletnich,
  - d) stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.
3. Szkolenia, o których mowa w ust. 2 są organizowane raz w roku, w terminie wskazanym przez dyrektora.

4. Osoba, o której mowa w ust. 1 zapoznaje pracowników ze standardami ochrony małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w placówce. Wzór oświadczenia pracownika stanowi **załącznik nr 6**.
5. Pracownicy nowo zatrudnieni są zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 4.
6. Osoba, o której mowa w ust. 1 bierze udział w rekrutacji pracowników i w jej trakcie ocenia przygotowanie kandydata do pracy z dziećmi małoletnimi.
7. Osoba, o której mowa w ust. 1 jest odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.
8. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi dyrektor uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
9. Wydruki z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym oraz Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
10. Kandydat na nauczyciela zobowiązany jest przedłożyć informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz informację w zakresie niekaralności prawomocnym wyrokiem sądu dot. przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

11. Placówka jest zobowiązana domagać się od osoby zatrudnianej w szkole zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie niekaralności prawomocnym wyrokiem sądu dot. przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego w przypadkach zatrudniania na stanowiskach nauczycieli, w tym nauczycieli oraz opiekunów zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych oraz kierownika i wychowawcę wypoczynku dzieci. Dodatkowo zaświadczenie z KRK w ww. zakresie przedkładają wszelkie osoby ubiegające się o pracę na stanowiskach (w tym niepedagogicznych), gdzie zakres obowiązków obejmuje działalność w zakresie wychowania, edukacji, wypoczynku, leczenia, świadczenia porad psychologicznych, rozwoju duchowego, uprawiania sportu lub realizacji innych zainteresowań przez małoletnich lub opiekę nad nimi, m.in. pomoc nauczyciela, pielęgniarka, a ponadto osoby prowadzące zajęcia z dziećmi z innych tytułów: prelegenci, stażyści i wolontariusze przed dopuszczeniem takiej osoby do działalności w szkole.
12. Szkoła pobiera od kandydata do pracy polegającej na działalności związanej z kontaktem z dziećmi lub osoby mającej być dopuszczoną do innej działalności związanej z kontaktem z dziećmi oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa wraz z informacją z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (a w razie braku możliwości jej uzyskania – informację z rejestrów karnych nieukierunkowaną na określony cel), złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej (**załącznik nr 8**).
13. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia własnoręcznie sporządzone i podpisane oświadczenie o:
  - braku rejestru karnego w danym państwie albo o braku możliwości uzyskania informacji z takiego rejestru,
  - niekaralności w danym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,

- niewydaniu wobec tej osoby innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się ww. czynów zabronionych,
- braku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy obowiązku stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Oświadczenie cudzoziemca składane pod rygorem odpowiedzialności karnej zawiera klauzulę „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

W przypadku braku możliwości przedstawienia zaświadczenia kandydat składa oświadczenie o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego postępowań przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych za przestępstwa i inne czyny popełnione przeciwko dzieciom (**załącznik nr 7**).

§ 7.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej placówki oraz przesłana rodzicom i uczniom za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
2. Małoletni zostają zapoznani z dokumentacją składającą się na standardy ochrony małoletnich podczas obowiązkowych zajęć z wychowawcą/godzin wychowawczych.
3. Na życzenie rodziców/opiekunów prawnych standardy ochrony małoletnich są udostępniane w formie papierowej.
4. Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych jest zaznajomienie się ze standardami i wynikającymi z nich zasadami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
5. Obowiązkiem wychowawców klas jest zaznajomienie uczniów/dzieci ze standardami i wynikającymi z nich zasadami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz udokumentowanie tego faktu.

§ 8.

Zasady dokumentowania i przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów albo zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego, na temat którego placówka posiada wiedzę, zostaje odnotowane w protokole interwencji oraz w Rejestrze zdarzeń zagrażających dobru małoletniego (**załącznik nr 9**).
2. Ustala się zabezpieczone miejsce przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów albo zdarzeń zagrażających dobru małoletniego w postaci szafy metalowej na dokumenty w kancelarii szkoły.
3. Osobami uprawnionymi do prowadzenia Rejestru, o którym mowa w ust. 1 jest dyrektor, osoba upoważniona lub przewodniczący zespołu ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i weryfikowania procedur wdrażających standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

§ 9.

Bezpieczne relacji między małoletnimi, w szczególności zachowania niedozwolone

1. Małoletni, który czuje się pokrzywdzony przez innych, w tym małoletnich zgłasza ten fakt każdemu pracownikowi szkoły lub koordynatorowi.
2. Wszelkie przejawy przemocy, agresji, w tym fizycznej, powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika lub inne osoby będące świadkami incydentu. Pracownik po powzięciu informacji zawiadamia koordynatora i dyrektora, który podejmuje odpowiednie dalsze działania, adekwatnie do zdarzenia.
3. Zespół nauczycieli i specjalistów, pracujących z małoletnim podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zniwelowanie przejawów agresji i przemocy, a także wszelkich niewłaściwych zachowań małoletnich, adekwatnie do skali zdarzenia.
4. Dyrektor we współpracy z koordynatorem i zespołem nauczycieli i specjalistów udzielających uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej może stwierdzić konieczność powiadomienia organów zewnętrznych (instytucje pomocy społecznej, policja, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz np. o potrzebie wglądu w sytuację rodzinną dziecka.

5. Koordynator we współpracy z wychowawcą, pracownikiem, który stwierdził zagrożenie lub wystąpienie krzywdzenia małoletniego, nauczycielami specjalistami (wg potrzeb) organizuje spotkanie z rodzicami pokrzywdzonego małoletniego (przedstawia ustalone przez ww. zespół formy i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którą ma zostać objęty małoletni). O objęciu małoletniego, który jest podejrzany lub dopuścił się krzywdzenia innego małoletniego oraz ustalonych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla niego zostają na odrębnym spotkaniu powiadomieni jego rodzice.
6. W przypadku braku współpracy ucznia podejrzanego o krzywdzenie albo krzywdzącego małoletniego lub jego rodziców ze szkołą, dyrektor we współpracy z koordynatorem, po ocenie sytuacji podejmuje decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).
7. Szkoła prowadzi działania wychowawczo-profilaktyczne (uwzględnione w programie wychowawczo-profilaktycznym) w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy, innych form krzywdzenia małoletnich.

§ 10.

Procedura bezpiecznego korzystania z sieci Internet, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy oraz ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Szkoła, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, wdraża i aktualizuje systemy i oprogramowania zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści oraz złośliwym oprogramowaniem, w tym filtrujące treści, wyznaczając osoby odpowiedzialne.
2. W szkole prowadzone są działania, w tym warsztaty i szkolenia, w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci Internet.
3. Małoletni korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli. Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych zawiera statut szkoły, o czym każdy małoletni i rodzic zostaje poinformowany przez wychowawcę na początku roku szkolnego.

4. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:
  - a) zgłaszają problem koordynatorowi, rodzicom, po ocenie sytuacji przez koordynatora i dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny);
  - b) sporządzają protokół interwencji (**załącznik nr 1**);
  - c) tworzą zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącemu sprawcą) we współpracy z rodzicami ww. małoletnich oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb); w przypadku braku współpracy ze strony rodziców małoletniego podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, koordynator i dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny);
  - d) podejmują działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci Internet, cyberprzemocą, we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
5. W przypadku dostępu do Internetu realizowanego pod nadzorem członka personelu placówki, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Personel placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
6. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet lub inna osoba do tego wyznaczona przeprowadza z dziećmi cykliczne lekcje dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
7. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
8. Wymienione w ust. 7 oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego członka personelu w miarę potrzeb.

9. Wskazany przed dyrektora członek personelu sprawdza, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony członek personelu stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
10. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wskazany członek personelu przekazuje dyrektorowi placówki, które aranżuje dziecku rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
11. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
12. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

§ 11.

Procedura ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).
2. Szkoła przestrzega i monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych małoletnich.
3. Wymagana jest pisemna zgoda rodziców małoletnich na robienie/publikowanie zdjęć, nagrań.
4. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania wizerunku, danych osobowych, w tym danych wrażliwych, dyrektor niezwłocznie rejestruje i zgłasza zdarzenie Inspektorowi Ochrony Danych.

§ 12.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja dziecka, zapewnienie mu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.
2. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
  - b) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje taka konieczność;
  - c) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy;
  - d) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
  - e) objęcie dziecka pomocą psychologiczno – pedagogiczną na terenie szkoły i pomocą specjalistyczną poza szkołą, jeśli zaistnieje taka konieczność.
2. W ustalaniu planu wsparcia uczestniczy uczeń, jego rodzice, wychowawca i zespół pomocy psychologiczno – pedagogicznej; każda z tych osób otrzymuje zadania do wykonania w określonym czasookresie.
3. Plan wsparcia uwzględnia:
  - a) działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszone podejrzenie popełnienia przestępstwa do organów ścigania;
  - b) formy wsparcia oferowane przez szkołę (formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej na terenie szkoły, terapia indywidualna, grupowa, warsztaty rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, w uzgodnieniu z rodzicami i adekwatnie do potrzeb) lub zaproponowanie form specjalistycznej pomocy pozaszkolnej, jeśli istnieje taka potrzeba;
  - c) wspieranie rodziny poprzez kierowanie adekwatnie do potrzeb do instytucji oferujących: poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych;
  - d) pomoc socjalną lub materialną poprzez kierowanie do instytucji oferujących pomoc socjalną, poradnictwo i warsztaty, organizowanie pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku, zbiórki odzieży;
  - e) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez zastosowanie procedur medacyjnych bądź kierowanie do mediatorów.

4. Planem wsparcia należy objąć także rodzeństwo pokrzywdzonego dziecka, jeśli są uczniami/dziećmi szkoły.
5. Plan wsparcia małoletniego ustalany jest również w sytuacji, gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskie Karty”, uzyskanie informacji o krzywdzeniu od organów ścigania lub sądu itp.).
6. Do działań zaktywizowany powinien zostać rodzic „niekrzywdzący”, który współpracuje ze szkołą w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia dziecku pomocy pozaszkolnej. W przypadku krzywdzenia przez obojga rodziców, interwencja polega również na zawiadomieniu sądu rodzinnego i policji - działanie względem rodziców, w tym sprawdzanie bezpieczeństwa domowników należy do kompetencji tych instytucji.
7. Plan wsparcia małoletniego obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.
8. Zadania pracowników szkoły wiążą się głównie z pomocą w realizowaniu przez ucznia/dziecka zadań dydaktyczno – wychowawczych i budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami i personelem szkoły.
9. Działania koordynuje i monitoruje wychowawca i pedagog szkolny, który ściśle współpracuje z koordynatorem standardów, w tym w podejmowaniu działań wspólnie z instytucjami pozaszkolnymi.

Przepisy końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny personelowi placówki, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla personelu oraz poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną.

**Protokół interwencji w przypadku zastosowania procedury podejrzenia krzywdzenia
lub krzywdzenia małoletniego**

1. Data i miejsce sporządzenia dokumentu.	
2. Małoletni, wobec którego zachodzi podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie.	
3. Osoba stwierdzająca wystąpienie podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenie małoletniego:	
4. Data podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego, miejsce.	
5. Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące małoletniego.	
6. Opis rodzaju krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.	
7. Osoby i instytucje, które zostały powiadomione, w tym formy interwencji m.in.: powiadomienie pomocy społecznej,	

<p>policji, sądu rodzinnego, uruchomienie procedury Niebieskiej Karty).</p>	
<p>8. Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego bezpośrednio po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu, w tym we współpracy z koordynatorem, wychowawcą i nauczycielami specjalistami (psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym wg potrzeb małoletniego), informacje o ewentualnym powiadomieniu pogotowia, policji, stwierdzeniu konieczności badania lekarskiego.</p>	
<p>9. Informacja ze spotkania z rodzicami.</p>	
<p>10. Zaplanowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna (małoletniemu, jego rodzicom, innym uczniom – jeżeli byli np. świadkami incydentu) zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, informacja o zgodzie rodziców na udzielanie ww. formy pomocy małoletniemu. Działania w przypadku braku współpracy ze strony rodziców.</p>	

<p>11. Informacje na temat efektów podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej uczniowi przez jednostkę (dokumentację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym efektywność jej udzielania należy przechowywać w indywidualnej teczce ucznia).</p>	
<p>12. Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób sporządzających protokół.</p>	

Notatka ze spotkania / notatka służbowa

Data i miejsce spotkania	
Nazwa instytucji	
Uczestnicy <i>imię i nazwisko koordynatora</i> <i>imię i nazwisko psychologa</i> <i>imię i nazwisko pracownika zgłaszającego incydent</i> <i>imiona i nazwiska rodziców małoletniego</i>	
Opis zgłoszonego incydentu	
Opis sytuacji małoletniego	
Zaproponowane sposoby wsparcia	
Planowane działania reagujące na sytuację	
Podpisy <i>wszystkich uczestników spotkania</i>	

Ankieta dla rodziców

Ankieta ta jest anonimowa, nie należy jej podpisywać. Prosimy o zaznaczenie tych odpowiedzi, które najbardziej pasują do Państwa dziecka. Ankieta dotyczy tego roku szkolnego.

Czy w ciągu tego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:

1. Ukradziono Waszemu dziecku jakiś przedmiot lub pieniądze?

- a. tak
- b. nie

2. Inni uczniowie zachowywali się wobec Waszego dziecka w sposób, który odbierało jako nieprzyjemny. Prosimy o wybór jednej odpowiedzi.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

3. Inni uczniowie celowo wykluczali Wasze dziecko z grupy/ nie zadawali się z nim.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

4. Inni uczniowie obrażali Wasze dziecko za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

5. Inni uczniowie zmuszali Wasze dziecko do kupowania czegoś za jego pieniądze lub oddawania im jego rzeczy.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

6. Inni uczniowie obrażali Wasze dziecko, używali wobec niego nieprzyjemnych przezwisk.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

7. Ktoś umyślnie uderzył Wasze dziecko.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

8. Umyślnie zniszczono rzecz należącą do Waszego dziecka

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

9. Moje dziecko ma dobre relacje z nauczycielami.

- a. wszystkimi
- b. większością
- c. połową
- d. mniej niż połową
- e. żadnym

10. W razie potrzeby moje dziecko może w szkole zwrócić o pomoc do: Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź

- a. wychowawcy
- b. nauczycieli
- c. dyrektora
- d. pedagoga
- e. kolegi/koleżanki
- f. innej osoby (jakiej?)
- g. do nikogo

11. Moje dziecko przestrzega ustalonych w szkole zasad.

- a. zawsze
- b. przeważnie
- c. czasami
- d. nie przestrzega

12. Nauczyciele przestrzegają ustalonych w szkole zasad.

- a. wszyscy
- b. większość
- c. połowa
- d. mniej niż połowa
- e. pojedyncze osoby

13. Czy zna Pan/ Pani dokument szkolny „Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”?

- a. Tak
- b. Nie

Dziękujemy.

Ankieta dla uczniów

Ankieta ta jest anonimowa, nie należy jej podpisywać. Przeczytaj uważnie i zaznacz te odpowiedzi, które do Ciebie najbardziej pasują.

Ankieta dotyczy tego roku szkolnego. Czy w ciągu tego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:

1. Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub pieniądze?

- A. tak
- B. nie

2. Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny. Prosimy o wybór jednej odpowiedzi

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

3. Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy/ nie zadawali się z Tobą.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

4. Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

5. Inni uczniowie zmuszali Cię do kupowania czegoś za Twoje pieniądze lub oddawania im Twoich rzeczy.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

6. Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

7. Ktoś Cię umyślnie uderzył.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

8. Umyślnie zniszczono rzecz należącą do Ciebie.

- a. ani razu
- b. raz
- c. 2-3 razy
- d. 4 razy lub więcej

9. Mam dobre relacje z nauczycielami.

- a. wszystkimi
- b. większością
- c. połową
- d. mniej niż połową
- e. żadnym

10. W razie potrzeby mogę się w szkole zwrócić o pomoc do: Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź

- a. wychowawcy
- b. nauczycieli
- c. dyrektora
- d. pedagoga
- e. kolegi/koleżanki
- f. innej osoby (jakiej?)
- g. do nikogo

11. Przestrzegam ustalonych w szkole zasad.

- a. zawsze
- b. przeważnie
- c. czasami
- d. nie przestrzegam

12. Inni uczniowie w mojej szkole przestrzegają ustalonych zasad.

- a. wszyscy
- b. większość
- c. połowa
- d. mniej niż połowa
- e. pojedyncze osoby

13. Nauczyciele przestrzegają ustalonych w szkole zasad.

- a. wszyscy
- b. większość
- c. połowa
- d. mniej niż połowa
- e. pojedyncze osoby

14. Inni pracownicy szkoły przestrzegają ustalonych w szkole zasad.

- a. wszyscy
- b. większość
- c. połowa
- d. mniej niż połowa
- e. pojedyncze osoby

Monitorowanie i weryfikowanie procedur ochrony małoletnich – badanie ankietowe dla pracowników

1. Czy znasz procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?
 Tak
 Nie wszystkie
 Nie
2. Czy stosowałeś procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?
 Tak
 Nie
3. W przypadku stosowania procedur, zaznacz, czy były skuteczne:
 Tak
 Nie wszystkie
 Nie
4. Czy byłeś świadkiem lub miałeś informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?
 Tak
 Nie
5. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, zaznacz, czy podjąłeś interwencję:
 Tak
 Nie

6. Jak przebiegała interwencja?

.....
.....
.....

7. Jakie jeszcze obszary powinny zostać uwzględnione w procedurach?

.....
.....
.....

8. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące procedur

.....

.....
(pieczęć placówki)

.....
(miejsowość, data)

Upoważnienie

Na podstawie art. 22c ust. 1 pkt 5 *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304) oraz ..... *Zarządzenia w sprawie przyjęcia procedur* upoważniam Panią/Pana ..... do przygotowania personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich.

.....
(podpis dyrektora)

Odebrałem:

.....
(podpis upoważnionego)

Załącznik nr 6

.....

(miejsowość, data)

Oświadczenie

Oświadczam, że zapoznałam się / zapoznałem się ze standardami ochrony małoletnich, obowiązującymi w Szkole Podstawowej w Żukowie i zostałam poinstruowana / zostałem poinstruowany o konieczności i zasadach ich stosowania, do czego się zobowiązuję.

.....

(podpis pracownika)

.....
miejsce i data

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja, ... nr PESEL
...../nr paszportu .....
oświadczam, że w państwie ..... nie jest prowadzony rejestr karny/ nie
wydaje się informacji z rejestru karnego. Oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie
skazana/y w państwie ..... za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom
określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu
karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie
wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się
takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku wynikającego
z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu
zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub
określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją,
wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym,
uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką
nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Podpis

.....
miejsce i data

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa:

1. ....

2. ....

oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/ informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Podpis

Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich

L.p.	Imię i nazwisko małoletniego, klasa	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia, osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie małoletniego	Zastosowane procedury i formy pomocy małoletniemu	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Uwagi	Podpis dyrektora
1.							
2.							
3.							
4.							